

Quassta l'à i marón!

Int un prèmm mumänt a cardèva ch'la fòss una barzlatta, mo pò ai ò lèt pulidén e a m n in sànd adè ch'l é un fàt suzès pròpi da bân. Al cumänt d un mî vèc' amîg nèd int al Bàurg San Pîr al srèv «*Quassta l'à i marón!*».

Ecco dânc a quèl, suzès a Nâpol, che quand a l ò lèt al m à fàt fèr un sèlt in vatta ala scrâna.

As tràta dla nôva metropolitèna che fòrsi l'à d'avair adòs una gran dâdèta. I tètnic e i progetéssta i an dscuèrt un quèl: par piàzèr al sò sît un trèno ed 39 (trântanôv) mèter, bisâggna pasèr pr una galarí ch'l'é sâul ed 27 (ventsèt) mèter.

Pròpi acsé. Al srèv còmm vlair fèr pasèr cal famâus camèl par la crónna ed cl'agâccia. Am vén da figurèrum i aministradûr napoletàn a picèr in vatta a una calcolatrîz zarcànd ed capîr, tótt angustìe, cum s à da fèr pr insfilzèr un úsvai ed 39 mèter dânter a un bûs ed 27.

Ai ò vlò fèr una pròva e a l ò dmandè ala Gióggliã, una ragazlatta ed dâgg' ân fiòla d una mî anvâuda. Lî la m à guardè cum as guèrda ón nèd la nòt dal scuasadén, pò l'à dètt:

- Prémma ed cunprèr al trèno, bisâggna èser sicûr ch'al pâsa pr al bûs!

Mo, as sà, i tusètt i la fan sânpèr fâzil. La realtè l'é pió cunplichè e a Nâpol as bacâja ed dû prugèt. Al prèmm: dsmuntèr al trèno in tant pzulén cinén e turnèrel a muntèr dâpp al bûs. Al secânn: bucèr vî al trèno nôv e adruvèr ón ed chi vîc' ch'i pâsen dapartótt.

E la n é mégga finé qué, i tètnic ed Nâpol i an fàt un'ètra dscuèrta. Se as arivèss d âura ed fèr pasèr cal trèno nôv ed trãnca pr al bûs tròp cén, ai amanca un depòsit dóvv méttrel quand as afairema. E, par dîrta tótta, an i é inción machinéssta in grèd ed cundûsrel par fèrel andèr inanz. Sé, a dégg, a cla metropolitèna nôva an i amanca quèsi gnînt, sâul quèlc cuvlinén!

I ónnic quí ch'i n màncan brîsa i én l'ironí e al spîrit di napoletàn. Ón ed làur, guardànd al cantír e la galarí, l à dètt:

- La nôva metropolitèna? I n én mégga drí a scavèrta, i én drí a... zarchèrta!

Bân mo da bân? Pòlni suzèder di quí cunpâgn?

La Taraghèggna

Adíio a Franco Balboni, al "Dócça dla Bevrèra"

Franco Balboni, al "Dócça dla Bevrèra", cum a l ciamèven nuèter sù amîg, l é mórt. La sò ufizèina la n èra brîsa sâul un sît in dóvv as ajustèva àl mâchin, mo l'èra una spèzie ed zânter sozièl, un zîrcuel, un'ustarî. L'ufizèina ed Balbân l'èra avèrta par tótt al tãnp ed l ân, fòra che al prèmm ed màz. S'a vanzèvi a pî par Nadèl o par Pâscua a psèvi stèr sicûr che ló l èra "in sarvézzi", prânt a dèr una man a chi in avèva ed bisâggn. A mé am capitè d'avair una pèrsita int al radiatâur dla mâchina ai quatôrg' d agâsst e al dé dâpp avèva d andèr a Vidiciâtica a cantèr. Franco al s inzgné a lavurèr fén ala sîra tèrd, catànd al pèz giósst e mé pear Feragâsst a fé al mî cunzèrt in muntâgna.

Mé a m incantèva a ascultèr i sù arcòrd dla guèra, ed quand ló, ragazlâtt ed sagg'/darsèt ân, al fó ciapè dai asasén ed Tartarotti al riué a scapèr ficàndes a cufètt int al Navèlli, e pò vî e vî fén... al Pànt dla Biànnada. Un sò amîg, invèzi, al fó mazè. Ân indrî a i mustré la pâgina d un líber con la fòto ed cal Tartarotti e ló, apanna ch'al la véss, al fé un sèlt indrî, quèsi ch'as fòss truvè dnanz a cal delinquânt!

Franco l'èra sânpèr prânt par fèr dla tuglièna e ògni ucasiàn l'èra bôna

par tirèr só i sulevadûr, sgunbrèr l'ufizèina e aparcèr i tèvel. Un'ucasiàn la fó quand a vinzènn 21 éuro da divîder in tragg' al *Superenalotto!* Quall ch'l avèva la mansiàn ed zughèr l'èra Oriano dla Morena che, tótti àl stmèn, al fèva la còlta di bajûc. Quand al dé la nutèzzia dla nôstra vénzita – ch'la véns insàmm a qualla migliardèria ed Peschici – sóbbit a dezidènn ed festegèr con una magnâza memorâbil. Ala fén, a tèvla, ai èra una s-santèrina ed parsân, quí ch'i stèven ai Úmmili, al dutâur Ganbarén, Lòris al vasèr, una bôna pèrt dla popolaziàn maschîl dla Bevrèra e anca mé, Chicchi e Zóff, al mî sòzi musichèl. Al pòver Beppe Liparén, al sòzi ed Balbân, con la fiâma dal canèl da saldadâur sâtta ala pgnâta, al zarchèva ed fèr livèr al bói al'âcua pr i spaghètt. La Morèna l'avèva preparè socuànt d'ulz fenomenèl. L'ònnica nòta stunè al fó al vén, un vén sizienzian che da dimònni tãnp l'èra dânter a una bàtt, ch'la vgnèva tgnó lé int l'ufizèina, stramèz ai bidón dl òli brusè e d nâfta. A psî bân imazinèrum cum al psèva èser dvintè: un sbuggióll inbevèbbil. In cl'ucasiàn, la nutèzzia dla nôstra vénzita l'andè a finîr anc in vatta al Carlén, con tant ed fotografhi! Franco l'èra anc un colezionéssta: mâchin fotogrâfic antíghi, motoziçlâtt d època, vèci arâdio a vèlvor, gramòfon e giradèssc, la sò vècia "500" famiglièr, ch'la i fó rubè ân indrî, insâmma: tótta ròba d una vòlta ch'l'avèva un valâur d afeziàn, daggn d èser tgnó d acât. Un brótt dé, dâpp ala mórt dal sòzi, Franco al dezidè d andèr in pensiàn. Al caté da vânder l'ativitè, mo ló l'èra sânpèr lé d atâuren, parché l'èra al sò mànn. Par nó ai cambié incòsa: ala matèrina a n s catèven pió par fèr claziàn con carsânt e murta dèla. Ai èra sparè i amîg ch'i arivèven par fèr dâu ciâcher ala bôna, in st mântèr che Franco al zarchèva ed fèr quadrèr i cònt, a sèder int al sò scritòl.

Da quand anc i nûv mecânic i an spustè l'ativitè da un'ètra pèrt, la sranda dl'ufizèina ed Franco l'è sânpèr zâ. La lûs dal sò ufèzzi la n é pió inpiè fén a tèrd. Mo, sâuratótt, ai amanca ló, al "Dócça dla Bevrèra". Grâzie, Franco, par la tó leziàn ed vétta.

Fàusto

La bèglia inbarièga

I mùr i èren anc drî a tarmèr. Al trån dal canàn e tòtt al tananài dal pasâg' dal frânt ed guèra i èren dūr da smurzèr. Mo par tòtt quî ch' i l' avèven scanpè ai cminziplièva la stasàn dla libartè, sänza pió al bisâggn ed stèr arpiatè. Tòtt quasst mé a l ò sintó dîr, parché al mî stricòt a l ò pasè pió d un ân dâpp; e anc s' l é fâzil da imazinèr: liberaziàn fén ch' a vlî, mo la misèria la balèva al tarscån. Adès in cunfrânt la và sàul a zòp-galatt.

Secånnd i mî cònt, pasè pió ed stant'ân, a cradd d èser andè anca mé a dèr al våud, int la gabénna, con mî mèder anzi, dånter a mî mèder, con cäl dâu schêd par al *referendum* e par la *costituente*. Ed conseguänza al srà par quasst che mé a sän vanzè fedèl a chi risultèt. A pòs anc imazinèr la situaziàn ed ristretazza di mî genitùr int i mîs dla gravidanza, mo mé a n ò mai sintó däl lamentèl particulèr parché al ménnum nezesèri par tirèr inänz in cà nòstra – cà ed cuntadén - al n èra mai manchè.

In tòtti äl cà ai èra una cundiziàn particulèr: ai amanchèva i sarvézzi igènic, la sanitè in particulèr. Am risultà che tòtti äl dòn äl parturèssen in cà; int i sbdèl di paîs la pedriatrî e la ginecologî i n esistèven brîsa. Pr äl dòn praggi ai èra la bèglia ed cundòtta, ónna o pió d ónna, secånnd al pajais, l' èra la normalità. La girèva pr i sù sarvézzi quèsi sänper in biziclatta, con la bürsa péinna di sù usvéi, atâc al manóbbri, ed dé o d nòt, sänper, sänza pòra. Pinsè sàul se int un chès urgiânt l' avèss furè o ai fòss saltè zâ la cadänna! An i èra mégga, alâura al telefonén!

Int al mî chès, dâto che i mî i stèven ed cà int una strè dscalatrè, che d invèren la s cruvèva ed sói fén ala cavcèla, i s èren méss d acòrd d andèr a tòrla con al cavâl e la dumadâura, pr èser sicùr ch' l' arivèss int al mumânt dal bisâggn. A cunvénzri a fèr acsé al fò quall ch' capitè a un nòster vsén ed cà, una quingénna ed dé prémma: pr andèr a tòr la levatrîz con gran premûra, al sfurzè tròp la cavâla che, quand i arivènn a cà, cla pòvra bístia la ciuché in tèra.

Quand ai véns al mî tûren ed saltèr fòra dala panza l èra un dé festív e alâura i andènn a tòrla al dâpp-mezdé, dâpp magnè, sänza fûria. Dato ch' l' èra

amîga ed tòtt la famajja, la s mitè a sèder in cunpagnî. Ai véns sîra, mo gnînte dói: la situaziàn l' èra stazionèria. Ai véns l' åura ed zanna e tòtt i s mitènn a sèder a tèvla e sicómm a s èra sâtta a Nadèl, la zanna la fò al' insâggna dl' abundanza: un piât ed caplétt vanzè dal dé prémma, un pòc ed pulâster aläss con la zardinîra, un bèl scartòz ed grasù e la brazadèla opûr fritèl ed sangv ed ninén apanna mazè. Intåuren ala tèvla tudassca ai stèva dâgg' parsân e insämm ala bròca d âcua ed funtèna ai èra du zucón ed vén, ón bianc e cl èter râss, dla piantè pòsta ai cunfén dla pusiàn. Plócca un pò d quasst, dsfattla st èter, tòcia la brazadèla int al vén, un scalfâtt e pò dû, ancåura un guzén e la levatrîz la s pògia sâura un gâmmt, una man in frânt, la strécca i ûc' e pò la sfarfójjia:

- *Al n à mégga da èser stièt cal vén che lé!*

I comensèl i s guardènn e sänza dîr béo i s fènn un saggn con la tèsta. E lí:

- *Mo che stranazza, mo cum am gîra la tèsta! L é méi ch' a m méttâ un pò a zèzer, par vâdder s' am pâsa...*

Mé a cradd ch' i avanzèssen ed stupén e mî pèder, preocupè, al la ciapè a brazatt e al l' acunpagnè int la stanza ed mî mèder, ch' l' èra a lèt da pió ed quâtr åur. Al pruvé ed mètterla a sèder, ed lavèri la fâza con dl' âcua frassca mo lí gnînte, l' avèva i ûc' in starléinna, con una scavarî ed ganb da fèr pòra. Al fò acsé ch' an i fò ètra soluziàn che fèrla sdrajerè ed banda da mî mèder.

In st mänter che mé a tachèva a busèr par vgnîr fòra dala panza, tòtti cäl dòn, prinzipliänd da mî nòna, con l' esperiänza d una vintèrina ed nâsit, äl capènn al våul la situaziàn, äl s tirén só äl mândg e int un spèll äl fónn prânti a fèr quall ch' ai èra da fèr. E la levatrîz la se dsdè sàul dâpp al mî prémm zîg, digând:

- *Che brótt lavurîr! Che brótt lavurîr, un quel acsé an m èra mai capitè! A m arcmand, ch' an s seva brîsa in gîr... Che vargâggna, che vargâggna!*

Tòtta la mî famajja, sintändes un pòc responsâbil ed quall ch' a i èra suzès, i n an mâi fât paròla, sàul dâpp a di ân.

Ch' al séppa stè par ste fât ch' ai ò cminzipliè sóbbit a dstrighèrmla da par

mé? Bâsta èser legèttim e avair al capèss lébber. Defâti a sän sänper andè pian con l èlcol, sâuratòtt dâpp a dâu esperiänz ch' i m an insgnè a stèr ala lèrga dal' inbariagadûra.

Ónna la fò cla vòlta ch' a magnè däl sfrâpel frétti con l *alchermes*:

- *Mâgna, cînno, mâgna!* – l' insistèva una nòstra vsénna ed cà e mé, ch' avèva zènc ân, a n catèva pió la strè par turnèr a cà. Avèva da pasèr pr un sintirén atais a una sculéinna, con anc un pòc ed naiv, e mé a i sfrunblé dånter socuanti vòlt. A m la cavé sàul con un fivrån da cavâl.

Pò ai ò fât l assistânt a mî nòna quand l' avèva da inbariaghèr la ciòza, par fèri azetèr anc i pipièn d un' ètra cuvè. La i fèva mandèr zâ un pastunzén pió putânt d una bâmmba a man!

Mé a cradd che al miâur antèddot par smètter ed bâvver al séppa stè vâdder i ûc' ed cla pòvra galénna.

Gianni Casadio*

(traduz. dal rumagnòl ed Fausto Carpani)

* *Gianni Casadio* o méi, *l'ingegner Giovanni Casadio da Lugo di Romagna* l é stè un mî cunpâgn ed scòla ai Aldén, in prémma e fòrsi anc in secånnda, pò ognón al ciapè la sò strè. Par zincuant'ân a n s sän né véss né sintó, fén a cla sîra ch' avän urganizè un incånter coi cunpâgn ch' a sän stè bòn ed catèr. In osèqui a una beléssima tradiziàn rumagnòla, Gianni al scrîv in dialàtt e al le fâ da rumagnòl: benèssum. E mé ai ò vló tradûser in bulgnais ste sò scrétt, ch' l à meritè una menziàn spezièl int al cuncâurs "e' Fat 2017" urganizè dala prestigiâusa Asociazziàn Dialetèl "Istituto Friedrich Schurr".

F. C.

Sbarluciänd stra vèci pâgin

I arciam di anbulânt

Int i dâpp-mezdé d estèd, quand al sàul al gèva da bãn, al zladèr anbulânt al fèva sénter al sò arciam int äl stradlénni d periferî: "*Burro, sorbetti e acqua in gelooso!*". Al s farmèva un mumânt par sarvîr un avintâur ed pasâg', mo quand l arivèva int un curtîl in dóvv i l asptèven cäl dòn coi sù ragazû, tòtt col sò bajuchén in man, una farmè pió lónga l' èra d òblig par dèr un pòc ed rêchie al' arsûra. Al sò "cariòl" l èra un carätt a dâu rôd con una casatta quèdra o tånnda, con dånter dl' âcua e dal giâz e par d sâu

ra un quèrc' con di bûs tòtt d intàuren dóvv ai stèva dānter āl butélli con āl bébbit. In mèz un bûs pió lèrg con dānter al zlé. Bisāggna anc savair che alāura an i ēra brīsa al giāz artifiziēl: l'ōnnic giāz in cumērzi l'ēra quall che, d invēren, i amucēven dānter int āl cunsēruv.

Renzo Bovoli

(da Mario Bianconi - *Bologna minore*)

.....

Al giazarōl

Con la produziān dal giāz artifiziēl ai cminziapiē anc al sō cumērzi a dumizélli. Fén alāura, par tgnîr quēl un pôc in frasc ai ēra al pāzz, che però al psēva andēr bān par una cucōmmbra o un mlān. D invēren, al bancalātt dla fnēstra vésst āl tenperatûr d una vōlta, al psēva fēr al sarvézzi d una giazēra.

Vitōri l'ēra al giazarōl ch'al vgnēva int al mî curtîl. L arivēva in vatta al sō trizéccuel a mutāur, sānper ed gran vulē parchē as sà che, sāuratōtt d estēd, al giāz al tîra a dsfères. L'ēra un pēz d un zūvnāz tòtt mósscuel e con la pēl cōta dal sāul, che cāl dōn i s al magnēven coi ūc'. Secānnd la nezèsitē, con un ranpén ed fēr al spachēva di pîz ed giāz da un blōc scuadrē e païs. Int al fēr st'operaziān, spass a se stachēva dāl schîz che nuēter cinnō a guantēven švêlt, fagandi pō sparîr in bâcca int un spēll.

Chi pîz ed giāz, ch'l avēva un savurāz d amonīaca da fēr schîv, i andēven pō a finîr int al giazarén, in dóvv la mamà la zarchēva ed tgnîr in frasc pr un dé o dû socuanti bistichénni, un pôc ed verdûra o un šganbōzz ed parsōtt: tōtta rōba ch'l ēra méi zarchēr ed consumēr in fûria prēmma ch'la ciapēs un zēt tuftōzz.

Con al *boom* econòmic ai finē l'ēpoca dal giāz artifiziēl: la zānt i tachēnn a cunprēr *a rate* i frîgo e acsé al fō pusēbbil fēr la spaisa manc spass, parchē la rōba la durēva de pió. An i fō pió bisāggd andēr dal lardarōl o dal bchēr un dé sé e ón nā e acsé a cāl dōn ai véns a manchēr l'ucasiān pr incuntrēres tra d lāur. Pò, par psair paghēr āl rāt di eletrodomēstic, la pišān ed cà e mandēr i fiû a scōla, i tēnsen andēr a lavurēr fōra ed cà, in fābrica o int un ufēzzi e ai finē un stîl ed vétta. E par cāl dōn al lavurîr al carsé: in cà e fōra.

F. C.

Un'idēa gegnēl

Int al pajais d Acsé Là, int al stèt ed Bāsta ch'Séppa, i quî i n andēven pō brīsa acsé mèl. La zānt però i n ēren brīsa cuntént. Ai ēra un'ēdia, un'arfî, ch'an s savēva brīsa cus' i s fōssen. Anc se un quelcdón l'avéss vló zarchēr al problēma, an l arēv brīsa catē, parchē an i ēra brīsa un problēma.

Fāt stà che, a un zēt pōnt, ai tachē a girēr dāl vāus, che āl dvintēnn dāl veritē, che āl cardēnn ed truvēr la radîs dla malûria int l'Autoritē Póbblica Lochēl, ch'la s catē ciapē ala spruvēssta. Ai tachē āl prutēt dnanz ala Cmónna. Al Sēnndic al mandē una delegaziān pr un cunfrānt e ai tachē i incōnter, mo inción savēva pulîd cusa propārr.

Falē l'ūltm incānter an i srēv stē èter da fēr che afidēres a di cumisēri estēren. Dāpp a trai āur d inóttil discusiān, as fē inānz un òmen ed mèza etē, brīsa tant grand, vgnó da pôc a stēr int al pajais d Acsé Là. Fōrsi par l aspēt sēri o parchē l'ēra pôc cgnusó, tòtt i stēnn zēt a ascoltēr quall ch'l avēva da dîr. Ló al tachē a fēr la sō anālisi dla situaziān.

As pinsēva che i aministradûr in fōssen pió in grēd d urganizēr āl cōs? Alāura parchē protestēr par gnînta? I zitadén i avēven da dimustrēr, con i fāt, cōmm bisugnēva fēr. L umarén al spieghē la sō prupōsta e, in prinzēppi, an fō brīsa tōlt só l sēri, mo pò, d in man in man ch'al spieghēva, i stēnn tòtt a ascoltērel con atenziān.

As tratēva ed fundēr una banca. Un'ētra? Nā, brīsa cunpāgna cāli ètri, la n arēv brīsa tgnó drî a di bajûc, defāti la se srēv ciamē: *Banca dāli Idēi e dāli Oportunitē*. La zānt i vlēven che i quî i funzionēsssen in manîra mudērna? Alāura scadagnón l'avēva da dēr una man. In che manîra? Cgnusānd i problēma, scadagnón l arēv *prēmna* depositē in banca brīsa manc ed vént prupōst al maïs. Dāpp a se srēv psó prelevēr āli oportunitē pió adāti, par métri in ôvra, incōsa só bēs volontēria.

Dāpp a un mumānt ed silānzi la zānt i sbatēnn āl man con entusiēssum. L umarén al fō elèt presidānt dal futûr istitût banchēri, ch'al srēv stē ospitē int un lochèl vûd che un zitadén al mitē sóbbit, a grētis, a dispusiziān.

- *An srā gnanc pió nezēsēri andēr a dēr al vāud!*- al gé ón, e tòtt i apruvēnn un quēl acsé lógic.

In quēnn' dé incōsa ēra prānt, Cunsēlli di Arzdûr, statût, personēl, cavē a surtagg', pr i prēm mîs, manifēst pr infurmēr i zitadén. Dal palāz comunēl ai fō cavē vî la bandîra naziōnēl, e anc qualla continentēl. Al sâbet al dvintē al dé pió inpurtānt dla stmēna. In piāza, in cal mānter ch'i stēven d'asptēr ch'ai avrēs la Banca, di ruglēt ed zānt i comentēven āl prupōst. L entusiēssum al carsēva, la zānt i s sintēven prutagusēssta d una nōva fāurma ed democrazî. I conpiûter i tachēnn a cazēr fōra āl prēm mîs, con āl prēm mî oportunitē, méssi in māsstra int i sît apōsta. Però ai capitē che i pió švêlt, o quî ch'i avēven una vēssta miāura, i ēren sānper i prēm a andēr al spurtēl di preliēv. I lavurîr miûr i vgnēven acaparē sānper dai stēs, par chi èter ai vanzēva la šbagiōzza.

Al Cunsēlli di Arzdûr, pr arsōlver la quēstiān, al dé ai pió débbl pió tānp par psair dlîzer con chēlma. In pió al dé l'oportunitē ed psair utgnîr di prēstit. Ai fō fāt un *Regēsster dal Méi* con āl prupōst pió uriginēl e straordinēri, e un *Regēsster di Schērt*, in dóvv ai ēra qualli pió vēc. Dāu vōlt al maïs as psēva dmandēr dû "Méi", bāsta ch'as tulēss anc trî di "Schērt" pió vîc'.

I quî i tachēnn a ingranēr. I zitadén i cuntrulēven la comunitē par psair dschrûver par prēm i problēma da arsōlver, e pò i curēven sóbbit a depositēr la soluziān pr arzāvver al bān prēm prevēsst. La cuncurānza la dvintē sānper pió dûra, tant cheai fō fundē dāl *Coperatîv ed Sustāggd*. Al pajais as truvē, divîs in quāter bulē, e guāi andēr a spiēr int una bulē ch'la n fōss brīsa la sō.

Āli idēi āl tachēnn a manchēr e un quelcdón al gé acsé ch'la n ēra brīsa gióssta che una sō idē la dvintēs un'oportunitē pr un èter. Tòtt i vlēven fēr i quî miûr: tgnîr drî ai zēnter soziēl, ajutēr āl masstri dl esîl, urganizēr āl fēst, sorvegliēr i pērc, cunpagnēr i andicapē al stādi... Inción vlēva pulîr āl strē, tusēr i prē e pudēr i ālber, asēsster i malē, suplîr i mûrt, arzāvver āl lamentēl di zitadén... Al pajais d Acsé Là l andē a cufēt int al šgunbéi e int l'anarchî.

L'èra un bèl sâbet matèina e al sâul
al stralusèva. La piâza l'èra pèina ed
zânt, mo inción gèva gnînta. Al nôv in
pônt la banca l'avrè e ai vgnè fòra un
inpieghè ch'l inpataché un avîs int la
bachèca:

**“La Banca l'é falé. Chi vòl al pòl
ritirèr àli Idèi e àli Opportunità ch'ài én
avanzè”**

Inción s mòs, mo pian pian, prèmma
in camóffa e pò sâza pòra, tòtt i
tachènn a guardèr vèrs la Cmórina.

Renzo Fantoni

(Trad. in bulgnais dla Nócchia d Bastèl)

La reclâm d una vòlta

Ai è stè quelcòn ch'l à dmandè d in
dòvv a tòi stâl reclâm. Benéssum! Avî
da stèr a savair che ramgànd stramèz ai
lîber d un mî amîg, ai è saltè fora ste
catâlog, publichè dal editâur *Romeo
Mangoni* ed Milàn dal 1910, una
spèzie d *Amazon* ed pió ed zânt ân fà.

CONDIZIONI DI VENDITA
MAGGIO GIUGNO LUGLIO 1910 CONTO CORRENTE SOLI 1
COMMERCIO
PERIODO D'ANNUNZI DELLE FAMIGLIE
DELL' EDITORE
ROMEO MANGONI
MILANO - Corso S. Celso, 9 - MILANO

Stavòlta ai ò nutè la reclâm d una
ciavadùra “americhèna”:

Serrature Americane
di sicurezza per porte
con 3 chiavi piccolissime e piatte. Sicurezza assoluta. Impossibile di aprire la serratura con altre chiavi. Impossibile di forzare la serratura essendo il buco della chiave piccolissimo.”

“Serrature americane di sicurezza per
porte con 3 chiavi piccolissime e
piatte. Sicurezza assoluta. Impossibile
di aprire la serratura con altre chiavi.
Impossibile di forzare la serratura
essendo il buco della chiave
piccolissimo”.

Avîv mò capè? Al problèma di
gratón, sé, di lèder, l'é vèc' cme al
mânn d e se da una pèrt ai è sânpèr stè
di frâb bravéssum ch'i s inzgnèven a

inventèr sânpèr di machègg'
inpusèbbil da avrîr, da cl'ètra ai è
sânpèr stè di delinquènt ch'i
strulghèven la manîra d arivèri d àura.

Turnànd al nòster catâlog, a sân
vanzè culpé anc da un èter fât: un
sinifili ed prudòtt i vgnèven publicizè
cme “americhàn”, quèsi che quasst al
fòss una garanzî ed qualitè! Ai èra: *il
lucchetto americano, i moscolieri
americani* (dâl trâpel par ciapèr àl
mâsse), *il ripara scarpe americano* (al
tripî o dièvel), *vere amache
americane, il tovagliolo americano, il
tagliavetri americano, il saldatore
americano, la pialla americana,
stereoscopi americani!* Am vén da
dmandèrum cum i psèssen vîver i
nûster nûn prèmma ch'ai arivèss qué
tòtta sta ròba americhèna...

In cunpâns, ai dé d incû, ai é la
chiave bulgara, ch'l'avèrra tòtt i óss,
àl pôrt, i purtón, i rastî e an i é
ciavadùra americhèna o tudassca o
franzaisa ch'la tèggna.

L'ónnica sicurazza la prèv èser
rapresentè da quasst: mèttres drî dal
óss con in man un bèl stangàtt ed fâz
(*Fagus sylvatica*). E stièvo!

F. C.

...e adès la reclâm ed Ventura

Sé, l'é vaira. Int una televisian
lochèl ai é un “spot” con mè ch'a fâg
la reclâm al negòzi ed Giorgio
Ventura a Casalacc'. A l'ò fât pió che
vluntîra, prèmma de tòtt parché
Giorgio e sò fiòl Alessandro i én d'u
mî amîg e pò parché da bân cliânt a
pòs tstmugnèr l'onestè e la serietè dla
ditta, fén da quand - quèsi quarant'ân
fà - a cunpré da làur la mî prèmma
chitâra, qualla ch'ai ò adruvè par
scrîver la mazâur pèrt dâl mî
canzunàtt. E in cà mî e int la
palazèina dla nòstra asociaziàn al
Pânt dla Biàndda (costruè da làur...)
tòtt i eletrodomèstic i vénnen da cl
indirèzz che què: *via Marconi 84 -
Casalecchio di Reno.*

VENTURA
VIA MARCONI, 84 - CASALECCHIO DI RENO - BO - TEL. 051/57.32.18 - 57.54.72
• TV LCD E PLASMA • DVD • ALTA FEDELTA' • TELEFONIA • BRICOLAGE • MOBILI
• ARTICOLI DA REGALO • CASALINGHI • LISTE NOZZE • ELETTRODOMESTICI
• ARGENTERIA • VENDITA E NOLEGGIO PIANOFORTI • CONDIZIONAMENTO
• BIANCHERIA PER LA CASA • ABBIGLIAMENTO UOMO DONNA BAMBINO

A n um stufarò mài ed dir che se
nuèter a sân anc lé drî al Navèlli, al
mèrit l'é dla famajja Ventura, dla só
generositè, dla sò amizèzza int i
nûster confrònt.

F. C.

La siânza di nûster vîc'

Ranóncuel (*Ranunculus arvensis*) -
Volgarmente pie' corvino, erba da
fieno, comunissima ne' campi e lungo
i fossi.

2. *ranóncuel*, detto dai montanari *badîl*
per la forma (*Ranunculus ficaria*)
favagello, volgarmente erba delle
emorroidi, erba infesta de' campi, la
cui radice si ritiene medicinale. La
pianta è velenosa, perde il suo
principio disseccata, pericolosa.

Rapónzel (*Campanula rapunculus*) -
raperonzolo, erba da insalata, comune
ne' luoghi erbosi.

Da: G. Ungarelli, *Le piante
aromatiche e medicinali nei nomi,
nell'uso e nella tradizione popolare
bolognese.*

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biàndda

Nómmer 157 dal 2018

Diretâur iresponsâbil e limusnîr:

Fausto Carpan

Dsèggm uriginèl:

Lupâmbbol (Wolfango) +

Umberto Sgarzi, +

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgón eletrònic:

Âmos d Lèli - Mattéo Niròz

Silvàn d Cavalèina

Abunamènt par pòsta: almànc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Al dizionèri ed riferimânt par càl paròl
ch'ài én difèzzili da capîr l'é quasst:

Lepri - Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÀN

ITAGLIÀN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnâis i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnais.com

www.marcopoli.it

ôi
Bâla dal Bulgnais

22/25 marzo 2018
Parco dei Giardini - Bologna

Salviamo il Navile

ACQUE DI CASA MIA!

Le acque del Navile, delle Antiche Fonti,
del Macero dell'Oasi e del Laghetto della Cà Bura

22 marzo 2018 Giornata Mondiale dell'Acqua

Giovedì 22 marzo

Mostra Fotografica, Filmati e Oggetti

"Acque di casa mia!"

Ore 18:30, Inaugurazione, Presentazione

Comitato,

Momento musicale con la "Pneumatica emiliano romagnola"

Buffet a cura di "Acquolina" gastronomia.

Venerdì 23 marzo

Mostra Fotografica, Filmati e Oggetti

"Acque di casa mia!"

Orario 10:00-13:00 e 15:00-19:00

Ore 21,00 conferenza sul tema:

Acqua: Preziosa, Virtuosa...

Relatrice Marinella Galletti, naturopata
- Acqua: un elemento fondamentale. Acqua nell'ambiente e nel corpo umano. Virtù specifiche dell'acqua. Quale acqua bere. Come usarla al meglio per non sprecare.

Sabato 24 marzo

Mostra Fotografica, Filmati e Oggetti

"Acque di casa mia!"

Orario 10:00-13:00 e 15:00-19:00

Ore 10:00-12:30 Passeggiata Cultural-ambientale

Percorso delle "Tre acque":

dal Parco Giardini Cà Bura / Sostegno Corticella / la vecchia Corticella / Oasi dei Saperi.

rientro al Parco Cà Bura e visita alla Mostra

Prenotazione obbligatoria

Domenica 25 marzo

Mostra Fotografica, Filmati e Oggetti

"Acque di casa mia!"

Orario 9:00-19:00

Ore 9,45 Passeggiata Cultural-ambientale

Percorso "Salviamo il Navile":

dal Battiferro alla Cà Bura.

Ritrovo nel piazzale del Museo del Patrimonio industriale al Battiferro

Ore 10.00 partenza: Battiferro / Torreggiani /

Landi / Grassi / Ponte della Bionda / Corticella /

Parco dei Giardini - Cà Bura.

Arrivo previsto ore 13:00.

Possibilità di ristorarsi con la Polenta alla spina dei "Matti della Polenta".

Ore 15:00 Momento musicale con Fausto

Carpani e le sue storie.

Ore 16:00 Nel pomeriggio incontro con la

cittadinanza:

"Acque di casa mia: testimonianze di vita vissuta e proposte per il futuro"

a cura del Comitato "Salviamo il Navile"

Raccolta firme e adesioni attive al Comitato

Per le iscrizioni alle passeggiate,

e-mail: salviamo.navile@gmail.com

Circolo ARCI Ippodromo
Via di Corticella 61

IN COLLABORAZIONE CON LA LEGA SPI-CGIL NAVILE

Martedì 10 aprile, ore 19,30

Fausto Carpani

in

"una vâus, una chitâra, un dialt..."

(par cantèr e cuntèr un pôc d incôsa e anc quèl èter...)

Le canzoni sono illustrate in diretta con la proiezione di immagini create da **GIORGIO SERRA (Matitaccia)**

CENA E SPETTACOLO

15.00 EURO

**TAGLIATELLE, PENNE ALL'UBRIACA,
AFFETTATI MISTI, CRESCENTINE VINO ACQUA E CAFFÈ**

**Prenotazioni: SPI.CGIL Navile 051/356749 - 051/703434 - 051/6346520
Circolo Arci Ippodromo 051/357246 - 335/8136801**

I nûster appuntamént

**Venerdì 13 aprile, ore 21
Centro Sociale Anziani E. Faccioli
Via Massarenti 10 – San Pietro in Casale**

....

FAUSTO CARPANI

con

Antonio Stragapede

in

“As canta anc a Bulågna”

Passeggiata nella canzone Bolognese dall’800 a oggi

